

LÆRERVEJLEDNING

GRAFIK, DESIGN OG TRYKMETODER

5.-7. KLASSE

Formål

At eleverne lærer om grafiske metoder, forskellige trykteknikker og farvelære.

At eleverne oplever, hvordan et trykkeri anvender forskellige trykteknikker og grafiske metoder i deres arbejde.

Fag

Billedkunst

Indhold

Forløbet er inddelt i følgende tre emner:

- De tre grafiske metoder og farvelære
- Briktryk
- Linoleumstryk

Tidsforbrug

Ca. 9 lektioner

Materialer

Materialet indeholder 8 elevark fordelt på de tre emner.

Besøg

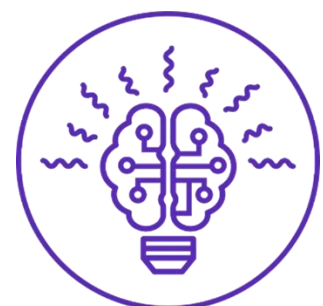
Klassen skal besøge et trykkeri, hvor de vil høre om medarbejdernes daglige arbejde med forskellige tryksager, trykteknikker og grafiske metoder.

INDHOLD

Kort om forløbet.....	2
Undervisningsmaterialets opbygning.....	2
Forslag til lektionsplan	3
Oversigt over elevark 1 – 8	4
Fælles Mål.....	5
Arbejds miljø, overenskomster og forsikringer	6

Materialet er udviklet af
Anne-Katrine Ahrenkiel Munch, billedkunstlærer,
og Åben Virksomhed.

Materialet er revideret af Åben Virksomhed i 2023.

Kort om forløbet

Hvordan bliver magasiner, plakater, bøger, T-shirts og skolehæfter trykt i Danmark? Hvilke maskiner og trykmetoder bruges, og hvordan sikrer trykkeriet, at farverne matcher præcist med kundens ønsker?

I undervisningsforløbet "Grafik, design og trykmetoder" for 5.–7. klasse får eleverne mulighed for at dykke ned i trykkekunstens fascinerende verden. De lærer om forskellige trykmetoder, farvelære og grafiske teknikker. Som en del af forløbet besøger de et trykkeri, der dagligt arbejder med disse avancerede teknikker.

Forløbet starter med undervisning i briktryk og farvelære, så eleverne er godt forberedte inden trykkeribesøget. På trykkeriet får de mulighed for at få feedback på deres medbragte briktryk fra en ekspert, og de modtager værdifulde tips til deres linoleumstryk, som de senere skal lave på skolen.

Inden du går i gang med forløbet, er det en god idé at ringe til trykkeriet og få fastlagt en dato for besøget. Når besøget nærmer sig, kan I tales ved og forventningsafstemme besøgets indhold. Læs mere i arket *Forberedelse til besøg på virksomhed*.

Undervisningsmaterialets opbygning

Forløbet har otte elevark med opgaver og øvelser, du frit kan udvælge og plukke fra, så det passer til dig og din undervisning. Det er dog en fordel, at eleverne kender til de tre grafiske metoder (elevark 1) og farvelære (elevark 2), inden de besøger trykkeriet.

Bagerst kan du se, hvilke Fælles Mål materialet bidrager til at opfylde.

Forslag til lektionsplan

Her er indsat et forslag til, hvordan forløbet kan gennemføres med de udarbejdede elevark.

Forløb	Elevark	Lektioner
Før virksomhedsbesøg	<ol style="list-style-type: none"> 1. De tre grafiske metoder 2. Kort om farvelære 3. Briktryk 4. Grafiknet 5. Lav dit eget briktryk 	Ca. 4 lektioner
Besøg på virksomhed	Se arket <i>Forberedelse til besøg på virksomhed</i>	Ca. 1,5 time
Efter virksomhedsbesøg	<ol style="list-style-type: none"> 6. Linoleumstryk 7. Lav dit eget linoleumstryk 8. Tjekliste til linoleumstryk 	Ca. 4 lektioner

På næste side finder du en gennemgang af alle elevarkene.

Oversigt over elevark 1 – 8

Elevark 1: De tre grafiske metoder
<p>Eleverne får en introduktion til de tre grafiske metoder: højtryk, dybtryk og plantryk. I dette forløb skal eleverne kun arbejde med højtryk.</p>
Elevark 2: Kort om farvelære
<p>Eleverne får en kort og overordnet præsentation af farvelære og CMYK-farver.</p>
Elevark 3: Briktryk
<p>OBS: Til briktrykket skal eleverne hver især medbringe 1-2 mælkekartoner.</p> <p>Eleverne skal løse opgaver med udgangspunkt i tre billeder, der er lavet som briktryk af kunstneren Malene Landgreen.</p>
Elevark 4: Grafiknet
<p>Grafiknettet skal bruges som en del af elevernes trykproces med briktrykket.</p>
Elevark 5: Lav dit eget briktryk
<p>I dette elevark bliver eleverne introduceret til trykprocessen med briktryk. Eleverne skal først tegne skitser i tre lag, som viser trykmetoden. Derefter skal de i gang med at lave deres eget briktryk lag for lag som en del af forberedelsen til virksomhedsbesøget.</p> <p>I elevarket finder du også en guide til briktryk.</p> <p>OBS: Hvis det er aftalt med trykkeriet, kan eleverne medbringe deres egne briktryk, som virksomhedsrepræsentanten giver feedback på under besøget.</p>
Elevark 6: Linoleumstryk
<p>Eleverne skal løse opgaver med udgangspunkt i tre billeder, der er lavet som linoleumstryk af kunstnerne Tal R, Henry Heerup og Dea Trier Mørch.</p>
Elevark 7: Lav dit eget linoleumstryk
<p>I dette elevark bliver eleverne introduceret til trykprocessen med linoleumstryk. Eleverne skal først tegne skitser med udgangspunkt i trykkeriets logo, og derefter skal de i gang med at trykke deres linoleumstryk. I elevarket finder du også en guide til linoleumstryk.</p>
Elevark 8: Tjekark til linoleumstryk
<p>Tjekarket til linoleumstryk skal bruges som en del af elevernes trykproces med linoleumstrykket. Tjekarket hjælper eleverne med at identificere deres fejl i trykprocessen, så de undgår fejltryk.</p>

Fælles Mål

Undervisningsforløbet bidrager til følgende mål i **billedkunst** efter 6. klassesetrin:

Kompetenceområder og kompetencemål	Færdigheds-/vidensområder og mål
Billedfremstilling Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.	Maleri og collage
	Tegning og grafik
	Repræsentation og symbolbehandling
Billedanalyse Eleven kan analysere og vurdere billeders anvendelse inden for forskellige kultur- og fagområder.	Billedgenre
Billedkommunikation Eleven kan kommunikere gennem billeder.	Billedkomposition

Uddannelse og job i indskolingen/mellemtrin/udskoling

Undervisningsforløbet bidrager til følgende mål i Uddannelse og job i udskolingen:

Kompetenceområder og -mål	Færdigheds-/vidensområder og mål	
Personlige valg Eleven kan træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger	Mine muligheder	
	Eleven kan koble egne mål med uddannelses-, job- og karrieremuligheder	Eleven har viden om uddannelses-, job- og karriereveje i forhold til ønsker og forudsætninger
	Fra uddannelse til job	
	Eleven kan redegøre for mulige sammenhænge mellem uddannelse og job	Eleven har viden om uddannelsesveje og senere jobmuligheder lokalt, nationalt og internationalt
Fra uddannelse til job Eleven kan vurdere sammenhænge mellem uddannelser og erhvervs- og jobmuligheder	Uddannelse og jobkendskab	
	Eleven kan vurdere muligheder i uddannelser, job og former for iværksætteri	Eleven har viden om indhold og krav i uddannelser og job og forudsætninger for iværksætteri

Gennem forløbet møder eleverne personer, der arbejder med grafiske metoder, farvelære og tryksager, og de vil stifte bekendtskab med forskellige uddannelsesbaggrunde og karriereveje. Når eleverne møder medarbejderne og hører om deres uddannelser, bidrager forløbet til det timeløse fag Uddannelse og job, der skal ind i undervisningen på alle klassesetrin.

Arbejdsmiljø, overenskomster og forsikringer

- Når undervisningen flyttes ud på en virksomhed, gælder de samme regler for eleverne, som når de er på skolen – og det er skolen og lærerne, der har ansvaret for eleverne, når de er på virksomheden. Virksomhedsrepræsentanten hjælper læreren med at sikre, at eleverne kender reglerne på virksomheden, og at virksomhedsbesøget foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- At skolen har ansvaret i forbindelse med et virksomhedsbesøg, betyder i praksis, at det er læreren, der har ansvaret for eleverne og pligt til at føre tilsyn med eleverne, når de opholder sig på virksomheden. Hvis der indgår praktiske øvelser i forbindelse med virksomhedsbesøget, sørger læreren i samarbejde med virksomhedsrepræsentanten for, at eleverne får tilstrækkelig oplæring og instruktion i at udføre de praktiske øvelser sikkert og forsvarligt.
- Bemærk, at skolen og læreren har en skærpet tilsynsforpligtelse, når undervisningen foregår i lokaler og på steder, som rummer særlige risikomomenter, eller hvis der er givet særlige sikkerhedsforskrifter eller lignende.
- Læs vejledningen her: [Åben Skole - Virksomhedsbesøget](#).